

Даниелын ном — Нэг зуун наян наймдугаар хэсэг

*Рафаагаас Паниум хүртэл: Эртний тулалдаануудын эш үзүүлэгийн
ач холбогдлыг нээн илрүүлэх нь*

Jeff Pippenger

2024-04-18

Рафийн тулалдаан ба Паниумын тулалдаан нь өөр өөр цаг үе, нөхцөл байдалд болсон түүхэн хоёр тусдаа үйл явдал боловч, хоёулаа эртний Иудей болон түүнийг хүрээлсэн бүс нутгуудын түүхэнд ач холбогдолтой юм. Рафийн тулалдаан МЭӨ 217 онд болсон. Паниумын тулалдаан МЭӨ 200 онд Селевкидийн хаант улс (хойд зүгийн хаан) болон Птолемейн хаант улсын (өмнөд зүгийн хаан) хооронд болсон. Эдгээр хоёр тулалдааныг Даниел номын арван нэгдүгээр бүлгийн арван нэгээс арван тавдугаар эшлэлүүдэд тодорхойлон өгүүлдэг. Эдгээр хоёр тулалдаан нь МЭӨ 167 онд болсон Маккавейн бослогын өмнө болсон юм.

Паниумын тулалдаан нь мөргөлдөөн болсон ойролцоох газарзүйн тогтоц болох Паниум уулын нэрээр нэрлэгдсэн юм. “Паниум” хэмээх нэр нь тэнд сүм нь зориулан өргөгдсөн Грекийн бурхан Пан-аас үүсэлтэй. Тухайн газар нь Пан-д зориулсан шүтлэгтэй холбоотой байсан тул Паниум хэмээн алдаршсан байв. Сүмийн цогцолборыг олонтаа “Паны ариун газар” хэмээн нэрлэдэг байсан нь бурхан Пан-д зориулсан шашны чин бишрэл, мөргөлийн газар болох үүргийг нь онцолдог байлаа. “Нимфейум” хэмээх нэр томьёо нь эртний Грек, Ромын шашинд усны нимфүүдэд зориулсан дурсгал буюу бунханг заадаг. Паниум дахь сүмийн цогцолборт агуй болон байгалийн булаг багтаж байсан бөгөөд тэдгээрт нимфүүд оршин суудаг гэж үздэг байсан тул үүнийг заримдаа “Паниумын Нимфейум” хэмээн нэрлэдэг байв.

Хотыг Их Херодын хүү Херод Филип дахин босгон өргөтгөсний дараа, Ромын эзэн хаан Август Цезарь болон Херод Филип өөрийнх нь хүндэтгэлд зориулан түүнийг Кесари Филипп хэмээн нэрлэх болсон. Ариун сүмийн цогцолбор нь энэ хотын доторх шашны чухал төв байв.

Эзэн хаан Августын хаанчлалын үед уг сүмийг Августын хүндэтгэлд зориулан дахин ариусган өргөмжилж, эсвэл нэрийг нь өөрчилсөн бөгөөд энэ нь эзэн хааныг шүтэх шүтлэг болон Ромын шашны зан үйлийг тухайн нутгийн шашны орчинд нэгтгэн шингээж байсныг илтгэн харуулж байв. Пан бурхны сүм байрлаж байсан Кесари Филиппийн эртний хотын орчим нутгийг заримдаа “Тамын хаалга” буюу “Үхэгсдийн орны хаалга” хэмээн нэрлэдэг байжээ.

Даниелын арван нэгдүгээр бүлгийн арван зургаагаас арван есдүгээр зүйлүүдэд, Библийн эш үзүүлгийн дагуу дөрөв дэх хаанчлал болон уг бүлэг дэх хойд зүгийн хаан болохын тулд харь үндэст Ромын дийлэн гарах ёстой байсан байлдан дагууллын газарзүйн гурван бүсийг

дүрслэн үзүүлсэн байдаг. Арван зургаадугаар зүйлд Ромын жанжин Помпейг МЭӨ 65 онд Сирийг, дараа нь МЭӨ 63 онд Иерусалимыг эзлэн авсан хэмээн тодорхойлсон байна. Арван долоогоос арван есдүгээр зүйлүүдэд гурван саадын гурав дахь нь болох Египетийг Юлий Цезарь эзлэн авсныг заадаг. МЭӨ 31 онд болсон Акциумын тулалдаан нь Даниелын арван нэгдүгээр бүлгийн хорин дөрөвдүгээр зүйлийн биелэл болгон, харь үндэст Ром дээд эрх мэдлээр ноёрхох гурван зуун жаран жилийн эхлэлийг тэмдэглэдэг.

Хорьдугаар эшлэлд Август Цезарийн ноёрхол тэмдэглэгдсэн бөгөөд тэрхүү түүхийн хүрээнд Есүс төрсөн юм. Дараа нь хорин нэг, хорин хоёрдугаар эшлэлүүдэд хорон муу Тиберий Цезарийн ноёрхол тодорхойлогдож, ийнхүү Христийн цовдлолыг тэмдэглэж байна. Хорин гуравдугаар эшлэлд Маккавейн иудейчүүдийн харь үндэстэн Ромтой байгуулсан холбоо тэмдэглэгдсэн бөгөөд ингэснээр арван нэгдүгээр эшлэлээс эхэлсэн түүхийн урсгал тасалдан, түүхэн өгүүлэмж МЭӨ 161 оноос МЭӨ 158 оны үе рүү буцан шилжинэ.

Хорин гуравдугаар эшлэл нь Маккабичуудын угсааг илэрхийлдэг бөгөөд тэдний эш үзүүлэгийн шугамын бүх нарийн ширийнийг гарган өгдөггүй боловч түүхийн тэмдэглэл түүнийг өгдөг. МЭӨ 217 онд Рафийн тулалдаан болсон бөгөөд түүний дараагаар хүүхэд хаан Египетийг эмзэг байдалд үлдээв. МЭӨ 200 онд Селевкийн болон Грекийн хаад тэрхүү хүүхэд хаантай хэрхэн учрахаа төлөвлөж байх үед Ром түүхэнд оролцон орж, Египетийн хүүхэд хааны хамгаалагч болов. Мөн тэр жил Паниумын тулалдаан болов. Дараа нь МЭӨ 167 онд Маккабичуудын партизаны дайн эхэлсэн.

Маккабейн бослого МЭӨ 167 онд Модеинд эхэлсэн бөгөөд энэ нь Маккабейнхан зөвхөн Селевкидийн эзэнт гүрний эсрэг тэмцээд зогсохгүй, Селевкидүүдтэй холбоотон болсон гэж тэдний тогтоосон иудейчүүдийн эсрэг мөн тэмцсэн явдал байв. Уг бослого нь шашны сэдэлтэй байсан бөгөөд дотоод ба гадаад дайсны эсрэг хэрэгжүүлэгдсэн юм. МЭӨ 164 онд Маккабейнхан сүмийг дахин ариусган зориулсан бөгөөд энэ үйл явдлыг иудейчүүдийн Ханукагийн баяраар дурсан тэмдэглэдэг. Тэр жилд нэрд гарсан муу алдарт Антиох Эпифан нас баржээ. Дараа нь МЭӨ 161 оноос 158 он хүртэл хорин гуравдугаар эшлэлийн “холбоо” Ромтой байгуулагдсан юм.

Маккавейчууд, тэдний бослого болон Ромтой байгуулсан холбооны тухай цорын ганц шууд ишлэл нь хорин гуравдугаар эшлэлд байдаг. Гэвч Хасмонеин угсаа хэмээн нэрлэгддэг тэрхүү төрлийн түүх МЭӨ 167 онд Модеинд эхэлж, загалмайн цаг үе хүртэл үргэлжилсэн юм. Хасмонеин угсааны эцсийн төлөөлөгчид нь Христийн цаг үеийн фарисайчууд байсан. Иймээс МЭӨ 167 онд Модеины бослогоор эхэлсэн, Маккавейчуудаар төлөөлөгдөх тэрслүү иудей шашны түүхийн эш үзүүлэгийн шугам байдаг бөгөөд энэ нь Есүс цовдлогдсон үед, хорин нэг болон хорин хоёрдугаар эшлэлүүдэд төгсөнө.

Тэдний түүх арван зургаа дахь эшлэл дээр эргэлтийн цэгт хүрсэн бөгөөд тэр үед Ром анх удаа Помпейн дамжуулан Иерусалимыг эзлэн дагуулсан юм. Тухайн үед Иерусалим дээр сүйрлийг авчрахад түүнийг хөтөлсөн үндсэн шалтгаан нь Хасмонеин угсааны хоёр бүлэглэлийн хоорондын маргаан байв. Тэр цагаас эхлэн (МЭӨ 63 он) Иуда Ромын ноёрхлын дор орсон. Маккабичуудын Хасмонеин угсаа эш үзүүлэгийн хувьд МЭӨ 167 онд Модеины

тулалдаанаар эхэлж, дараа нь МЭӨ 63 онд Ромын эрхшээлд орсон. Тэр түүхийн эхэн үеэс удалгүй Маккабичууд МЭӨ 161 оноос МЭӨ 158 он хүртэл Ромтой гэрээ байгуулж, түүнд нэгдэн орсон. Тэд МЭӨ 63 оноос эхлэн загалмай хүртэл, мөн МЭ 70 онд Иерусалимын эцсийн сүйрэл хүртэл Ромын эрхшээлд байв.

Маккавейчуудын эш үзүүлэгийн шугам нь тэрсэлсэн иудейн шашны шугам бөгөөд иймээс тэрсэлсэн протестантизмын шугамыг хэв шинжээр илэрхийлдэг. Паниумын тулалдаанаас эхлээд арван зургаадугаар эшлэлийн Ням гаргийн хууль хүртэл МЭӨ 200 он, МЭӨ 167 он, МЭӨ 164 он, мөн МЭӨ 161 оноос МЭӨ 158 он хүртэлх холбооны эш үзүүлэгийн үйл явдлууд тэрсэлсэн протестантизмын түүхэнд дахин давтагдана. Эдгээр замын тэмдэгүүд Ням гаргийн хуулиас өмнөхөн долоон дотроос гарч ирсэн найм дахь ерөнхийлөгчийн түүхэнд тохиолдоно. МЭӨ 200 он нь МЭӨ 167 онтой харьцуулахад Бүгд найрамдах эвэрний гадаад шугамыг төлөөлдөг бөгөөд МЭӨ 167 он нь тэрсэлсэн протестант эвэрний дотоод шугамыг төлөөлдөг.

Эдгээр тэмдэглэлт үеүүд нь үндсэндээ Хасмончуудын угсааны түүхэн шугамын дотор нуугдан оршдог боловч, гэсэн хэдий ч Даниел арван нэгдүгээр бүлгийн дөчдүгээр эшлэлийн далд түүхийн нэг хэсгийг бүрдүүлдэг. Энэ бол “Даниелын эш үзүүлэгийн эцсийн өдрүүдэд хамаарах тэр хэсэг”-ийн бүрэлдэхүүнд багтах шугам мөн.

Иудаизм Маккавейн бослогын дурсахуйд Хануккаг тэмдэглэдэг нь Маккавейчуудыг зөвт хүмүүс хэмээн тодорхойлох үндэс болдоггүй. Бослогын улмаас далан жилийн олзлогдлын дараа дахин баригдсан сүмд шекина хэзээ ч эргэн ирээгүй. Эцсийн эш үзүүлэгийн мэдээ Маккавейчуудын үеэс ойролцоогоор хоёр зууны өмнө Малахигаар дамжин ирсэн. Маккавейчуудын түүхээс үзвэл, тэд улс төрийн удирдагчдаа мөн тэргүүн тахилчийн үүргийг гүйцэтгэхийг зөвшөөрсөн бөгөөд энэ нь египетийн Птолемейн оролдсон нүгэл, мөн Уззиа хааны ч бас үйлдэхээр завдсан тэр л нүгэл мөн. Уламжлалд Бурхан Птолемейг тэр ариун юмыг бузарласан үйлдлийг үйлдэхээс сэргийлэхийн тулд хөндлөнгөөс оролцсон гэж үздэг бөгөөд Уззиа хаан тахилч ба хааны ажлыг үйлдэхийг завдах үед Бурхан үнэхээр хөндлөнгөөс оролцсоныг Бурханы Үг шууд тодорхойлдог. Тэдний угсаа залгамжлалын эцсийн үр жимс нь фарисайчууд байв. Орчин үеийн иудаизмын иудейчүүд түүхэн хүндэтгэл үзүүлдэг байж болох хэдий ч, Маккавейчуудыг зөвт байдлын бэлгэдэл байсан гэж дүгнэх үндэс үгүй.

Протестант шинэчлэл Лютерийн үед эхэлсэн бөгөөд энэ нь шат дараатайгаар хөгжсөн үйл явц байсан. Энэ нь шинэ уламжлал байгаагүй, учир нь Есүс болон Түүний шавь нар Протестантууд байсан. Энэ нь Лютер болон бусад шинэчлэгчид сэргээгдэн ухаарсан түүхийн харанхуй байдлаас сэрэх сэргэлт байсан. Тэрхүү дэвшин хөгжсөн шинэчлэлийн оргил үе нь Миллерийн хөдөлгөөн байсан. Бурхан зөвхөн эртний шинэчлэгчдийг Вавилоны нүглүүдэд сэрээх шаардлагатай байгаагүй, харин Тэр тэднийг Өөрийн хуулийн бүрэн ойлголтод, мөн тэнгэрийн ариун сүм дэх Өөрийн ажлын бүрэн ойлголтод хүргэхийг зорьсон юм. 1844 оны 4 дүгээр сарын 19-нд Протестантууд шинэчлэлийн өсөн нэмэгдэж буй гэрлийг няцааж, урвагч протестантизм болсон.

Тэгэхэд итгэлтэй Миллеритчүүдэд “нөмрөг өгөгдөж”, тэднийг Хамгийн Ариун газарт чиглүүлэн, төлөвшсөн протестант Христэд итгэгчид болохын тулд ажлыг дуусгахаар оруулсан юм. 1863 онд нөмрөг авсан хүмүүс дуулгаваргүй байдлаар протестантизмын нөмрөгийг хойш тавьж, Лаодикейн нөмрөгийг авсан. 2001 оны 9 дүгээр сарын 11-нээс хойш хорин хоёр жилийн дараа, 2023 онд эхэлсэн нэг зуун дөчин дөрвөн мянгыг тамгалах эцсийн үед Иуда овгийн Арслан Даниелын арван нэгдүгээр бүлгийн дөчдүгээр эшлэлийн нуугдмал түүхийг дүүргэн ил болгож буй үнэнүүдийн лацыг тайлж байна; энэ нь 1989 онд Зөвлөлт Холбоот Улс нуран унаснаас эхлээд тун удахгүй ирэх Ням гаргийн хуулийн хүртэлх түүх юм. Үүнийг үйлдэхдээ Тэр урвагч протестантизмын бэлгэдэл болох урвагч иудейн шашны түүхийн лацыг мөн тайлсан юм.

Бурханы урвасан ард түмний хоёр шугам, шууд утгаараа Иудагийнх ч бай, сүнслэг Иудагийнх ч бай (аль аль нь алдарт нутаг), хоёулаа Иерусалим эзлэгдэхэд төгсөнө: эхнийх нь МЭӨ 63 онд, сүүлийнх нь удахгүй ирэх Ням гаргийн хуулийн үед. Хоёр шугам хоёулаа төөрөгдүүлсэн шашны итгэл үнэмшлээс сэдэлтэй дайныг төлөөлдөг. Хоёр шугам хоёулаа Грекийн шашны философийн эсрэг дайныг төлөөлдөг бөгөөд эцэст нь урвагчид Ромд эрхшээгдсэн байдалд ордог. Би дөчдүгээр эшлэлийн гурван тулалдааныг 1989 онд Зөвлөлт Холбоот Улс нуран унасныг, Украины дайныг, мөн Ням гаргийн хуулийн үеийн Паниумыг төлөөлж байна гэж тодорхойлж байгаа нь, эдгээр гурван тулалдаан ба дэлхийн гурван дайны хоорондын ялгааг тогтоохын тулд юм.

“Бурханы үг айсуу аюулын талаар анхааруулсаар ирсэн; үүнийг үл хайхарваас, Протестант ертөнц урхинаас мултрахад хэтэрхий оройтсон хойно л Ромын зорилго үнэндээ юу болохыг мэдэх болно. Тэрээр чимээгүйхэн хүч нөлөөндөө өсөн бэхжиж байна. Түүний сургаалууд хууль тогтоох танхимууд, сүм чуулганууд, мөн хүмүүсийн зүрх сэтгэлд нөлөөгөө үзүүлж байна. Урьдын хавчлагууд нь дахин давтагдах түүний өндөр сүрлэг, аварга барилгуудын нууц гүн мухарт тэрээр тэдгээрийг хураан босгож байна. Цохилт өгөх цаг нь ирэхэд өөрийн зорилгыг урагшлуулахын тулд тэрээр сэмхэн, үл анзаарагдам байдлаар хүчээ зузаатгаж байна. Түүний хүсэж буй бүхэн нь давуу байр суурь бөгөөд энэ нь түүнд аль хэдийн өгөгдөж байна. Ромын элементийн зорилго юу болохыг бид тун удахгүй харж, мөн биеэрээ мэдрэх болно. Бурханы үгийг хэн боловч итгэн дуулгавартай дагавал үүгээрээ зэмлэл ба хавчлагад өртөх болно.” Агуу Тэмцэл, 581.

Аравдугаар ишлэлд 1989 онд Зөвлөлт Холбоот Улс нуран унасныг тодорхойлсноос эхлээд, арван тавдугаар ишлэл дэх Паниумын тулалдаан хүртэл, папын засаглал “цохилт өгөх цаг ирэхэд өөрийн зорилгыг цааш ахиулахын тулд хүчнүүдээ бэхжүүлсээр” ирсэн. Эдгээр ишлэлүүд нь папын засаглалын бэлтгэсэн, түүнээс “зугтах” боломжгүй болох эш үзүүлэлтийн нөхцөл байдлууд буюу “урхи”-ийг тодорхойлж байна. Паниумын тулалдаанаар төлөөлөгдсөн эцсийн мөргөлдөөнд, араатны дүр төрх Америкийн Нэгдсэн Улсад байгуулагдана. Тэрхүү дүр төрх байгуулагдах нь эцсийн өдрүүдийн Бурханы ард түмний хувьд эцсийн сорилт мөн.

“Эзэн надад араатны дүр туршилтын хаалга хаагдахаас өмнө байгуулагдана гэдгийг тодорхой үзүүлсэн; учир нь энэ нь Бурханы ард түмний хувьд тэдний мөнхийн хувь заяа шийдэгдэх агуу шалгалт байх юм. ... Илчлэл 13-т энэ сэдвийг тодорхойгоор өгүүлсэн байдаг; [Илчлэл 13:11–17, эш татав].

“Энэ нь Бурханы ард түмэн лацдуулагдахаасаа өмнө заавал туулах ёстой сорилт мөн. Түүний хуулийг сахин, хуурамч амралтын өдрийг хүлээн авахаас татгалзсанаараа Бурханд үнэнч байдлаа баталсан бүхэн Эзэн Бурхан Еховагийн тугийн дор жагсаж, амьд Бурханы лацыг хүлээн авна. Харин тэнгэрлэг гаралтай үнэнийг орхиж, Ням гаргийн амралтын өдрийг хүлээн авдаг хүмүүс араатны тэмдгийг хүлээн авна.” Manuscript Releases, volume 15, 15.

Араатны дүр төрх бүрэлдэн тогтсон нь Ромын холбоонд нэгдэн орсон үеэр төлөөлөгдөнө. Америкийн Нэгдсэн Улсын протестант эвэр 1844 онд Ромын охид болсон бөгөөд тэдний түүхийн эхлэл нь түүхийнх нь төгсгөлд, эхээ дахин дуурайхаар шийдэх үед нь дахин давтагддаг.

“Би хоёр эвэрт араатан луугийн амтай байгааг, мөн түүний хүч толгойдоо оршиж байгааг, зарлиг нь амнаас нь гарахыг харсан. Дараа нь би Янхнуудын Эхийг харсан; тэр эх нь охид нь биш, харин тэднээс тусдаа, ялгаатай нэгэн байв. Түүний үе өнгөрч, дууссан бөгөөд түүний охид болох Протестант урсгалууд дараалан тайзан дээр гарч ирж, эх нь ариун хүмүүсийг хавчин мөшгөж байсан үедээ агуулж байсан тэрхүү нэгэн адил сэтгэлийг үйлдлээрээ илэрхийлэх дараагийнх нь болсон. Эхийн эрх мэдэл буурч байсанчлан охид нь хүчирхэгжин өсөж ирснийг би харсан; удалгүй тэд нэгэн цагт эхийн хэрэгжүүлж байсан эрх мэдлийг хэрэгжүүлэх болно.”

“Би нэр төдий сүмийг болон нэр төдий Адвентистүүдийг Иудасын адил биднийг Католикуудад урваж, үнэний эсрэг босохын тулд тэдний нөлөөг олж авахыг харсан. Тэгэхэд ариун хүмүүс нь Католикуудад төдийлөн танигдаагүй, бүдэг бадаг мэдэгдэх ард түмэн байх болно; харин бидний итгэл ба ёс заншлыг мэддэг сүмүүд болон нэр төдий Адвентистүүд (учир нь тэд Амралтын өдрийн улмаас биднийг үзэн яддаг байсан, яагаад гэвэл тэд үүнийг няцааж чаддаггүй байсан) ариун хүмүүсийг урваж, ард олны тогтоосон байгууллауудыг үл тоомсорлодог хүмүүс хэмээн Католикуудад мэдээлэх болно; өөрөөр хэлбэл, тэд Амралтын өдрийг сахиж, Ням гарагийг үл тоомсорлодог гэж.”

“Дараа нь Католикууд Протестантуудад урагшлахыг тушааж, долоо дахь өдрийн оронд долоо хоногийн эхний өдрийг сахихгүй бүх хүнийг алах ёстой гэсэн зарлиг гаргана. Тоо нь олон Католикууд Протестантуудын талд зогсох болно. Католикууд өөрсдийн хүчийг араатны дүрд өгнө. Мөн Протестантууд өөрсдийн эхийн өмнө нь үйлдсэнчлэн гэгээнтнүүдийг устгахын төлөө үйлдэх болно. Гэвч тэдний зарлиг биелж, үр дүнгээ өгөхөөс өмнө гэгээнтнүүд Бурханы Дуу хоолойгоор аврагдах болно.” Spalding and Magan, 1, 2.

Тэр эшлэлд Бурханы үнэнч хүмүүсийг католикчуудад урван тушаадаг “нэр төдий” буюу “зөвхөн нэр дээрээ” байдаг хоёр бүлэг байдаг. Эллен Уайт нэр төдий сүмүүд болон нэр төдий Адвентистүүдийн тухай ойлголт нь эцсийн өдрүүдэд тэдний үнэндээ төлөөлөх

зүйлээс өөр байсан; учир нь түүний “нэр төдий Адвентист” гэсэн ойлголт нь Христийн эргэн ирэлтэд итгэдгээ хүлээн зөвшөөрдөг Христэд итгэгчийг төлөөлөх байсан. Гэвч эш үзүүлэгчид өөрсдийн амьдарч байсан өдрүүдээс илүүтэйгээр эцсийн өдрүүдийн тухай өгүүлдэг бөгөөд эцсийн өдрүүдэд “нэр төдий Адвентист” нь Лаодикийн Долоо дахь өдрийн Адвентист сүмийг төлөөлдөг, харин нэр төдий сүмүүд нь 1844 онд Ромын охид болсон хүмүүсийн үр удам мөн.

Долоо дахь өдрийн Адвентистууд “үл мэдэг ард түмнийг” үзэн ядах болно. Учир нь тэд бол Бурханы жинхэнэ төлөөлөгчид мөн бөгөөд тэд “Амралтын өдрийн үнэнийг няцааж чадахгүй”; тэрхүү үнэн нь амарч буй газрын Амралтын өдрийг төлөөлдөг. Долоо дахь өдрийн Адвентист сүм долоо дахь өдрийг мөргөлийн өдөр хэмээн сахин баримталдгаа хүлээн зөвшөөрдөг боловч эцсийн өдрүүдэд тэдний няцааж чадахгүй Амралтын өдөр нь Левит хорин зургаад буй “долоон удаа” бөгөөд энэ нь 1863 онд тэдний няцаасан анхны суурь үнэн байсан юм.

Бидний одоо авч үзэж буй энэ хэсэг нь удахгүй гарах Ням гаргийн хуулиас эхлэх түүхтэй холбогдох эш үзүүлэгийн үйл явцын динамикийг тодорхойлон зааж байна. Гэвч Ням гаргийн хуулийн дараа үргэлжлэх эцсийн шалгалтын түүх эхлээд АНУ-ын дотор биелэн хэрэгжинэ. Ням гаргийн хуулийн үед АНУ бүх дэлхийг араатанд зориулсан хөрөг босгоход албадана, харин тэр ажлыг хэрэгжүүлэхээсээ өмнө тэд АНУ-ын дотор араатанд зориулсан хөргийг босгосон байх болно.

“Шашны эрх чөлөөний орон Америк нь мөс чанарыг хүчээр захируулж, хүмүүсийг хуурамч амралтын өдрийг хүндэтгэхэд албадан Папын сүмтэй нэгдэх үед, дэлхийн бүх улс орны ард түмэн түүний жишээг дагахад хөтлөгдөх болно.” *Testimonies*, 6-р боть, 18.

“Гадаадын үндэстнүүд Америкийн Нэгдсэн Улсын жишээг дагана. Хэдийгээр тэргүүлэн гарч ирэх боловч, яг тэрхүү адил хямрал манай ард түмэн дээр дэлхийн бүх хэсэгт ирэх болно.” *Testimonies*, volume 6, 395.

Бурханы ард түмний хувьд агуу сорилт нь Ням гаргийн хуулиас өмнө тохиолддог. Учир нь Ням гаргийн хууль тогтоогдоход Долоо дахь өдрийн Адвентистуудын хувьд нигүүлслийн хугацаа хаагддаг. Энэхүү сорилтыг араатны дүр төрх бий болох явдлаар төлөөлүүлсэн бөгөөд араатны дүр төрх гэдэг нь сүм ба төрийн нэгдэл мөн; энэ харилцаанд сүм нь ноёрхогч байр суурь эзэлдэг. 1844 онд протестантууд Ромын охин болсон шиг, мөн охин нь эхийнхээ дүр төрх байдагчлан, урвасан протестантууд эцсийн өдрүүдэд үүнтэй адил нэгэн ажлыг гүйцэлдүүлэх болно. Учир нь Есүс аливаа зүйлийн төгсгөлийг үргэлж түүний эхлэлээр дүрслэн үзүүлдэг юм.

Даниелын арван нэгдүгээр бүлгийн хорин гуравдугаар эшлэл дэх “холбоо”-гоор дүрслэгдсэн түүх нь алдарт газрын дундаас Ромтой нэгдэхээр гар сунгасан, өөрсдийгөө Бурханы ард түмэн хэмээн нэрлэдэг боловч урвасан ард түмнийг төлөөлдөг. МЭӨ 161 оноос МЭӨ 158 он хүртэлх хугацаа нь Ням гаргийн хуулиар төгсгөлдөө хүрэх араатны дүрийн бүрэлдэх үйл явцыг төлөөлдөг.

Бид энэ судалгааг дараагийн өгүүлэлд үргэлжлүүлэх болно.

“Гэвч ‘араатны дүр’ гэж юу вэ? мөн тэр хэрхэн бий болох ёстой вэ? Дүрийг хоёр эвэртэй араатан бүтээдэг бөгөөд энэ нь араатанд зориулсан дүр юм. Түүнийг бас араатны дүр гэж нэрлэдэг. Тэгвэл дүр нь ямар шинжтэй бөгөөд хэрхэн бий болох ёстойг мэдэхийн тулд бид араатан өөрөө—папын засаглалын—шинж чанарыг судлах ёстой.

“Эртний сүм сайн мэдээний энгийн байдлаас няцаж, харь шашны зан үйл ба ёс заншлыг хүлээн авснаар завхарч, Бурханы Сүнс болон хүчийг алдсан; тэгээд хүмүүсийн мөс чанарыг захирахын тулд иргэний эрх мэдлийн дэмжлэгийг эрэлхийлсэн. Үүний үр дүнд папын засаг бий болсон бөгөөд энэ нь төрийн эрх мэдлийг хянадаг, мөн өөрийн зорилгыг, ялангуяа ‘тэрс үзлийг’ шийтгэхийн тулд, урагшлуулахад түүнийг ашигладаг сүм байв. Америкийн Нэгдсэн Улс араатны дүрийг бүтээхийн тулд шашны эрх мэдэл иргэний засгийг тийнхүү захирах ёстой бөгөөд ингэснээр төрийн эрх мэдэл ч бас сүмийн өөрийн зорилгыг хэрэгжүүлэхэд ашиглагдах болно.” Агуу тэмцэл, 443.